

RECENZE

ZÁVODSKÝ, O., SVOBODA, M.: *Zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích. Komentář*. Praha: Wolters Kluver ČR, 2019, 492 s.

Zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, označovaný jako zákon o majetku státu je široké veřejnosti spíše neznámý, přitom pro státní správu (v obecném smyslu) je zákonem stěžejním. Jedná se o speciální, ale zároveň i obecný právní předpis, kterým se řídí značná část státních entit (vedle zákona o majetku státu upravuje hospodaření s majetkem státu zejména také zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů). Zákon stanoví obecná pravidla, jak stát jedná v soukromoprávních vztazích a jak nakládá se svým majetkem. Přestože by tak měl být jedním z pilířů, na kterém staví jak vedoucí ústředních správních úřadů a jiných státních organizací, tak zejména zaměstnanci státu, v jejichž působnosti je nakládání s majetkem státu a hospodaření s tímto majetkem, výkladová literatura k zákonu doposud byla velice sporá. Lze proto jen uvítat, že po 19 letech od účinnosti zákona byl konečně vydán jeho komentář k paragrafovému znění.

Oba autoři mají bohaté zkušenosti se zákonem a jeho aplikací v praxi díky několikaletému působení ve státní správě na úseku správy majetku státu, kdy se jejich cesty mnohdy křížily ať již při působení ve státní příspěvkové organizaci resortu Ministerstva vnitra, v Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (jakožto specializovaném úřadu pro správu majetku státu) či na Ministerstvu financí, gestora zákona o majetku státu. Při psaní komentáře tak mohli čerpat ze svých poznatků o praktickém výkonu práv státu jako vlastníka a o speciálních postupech zakotvených v zákonu o majetku státu, a to jak v pozici subjektu činícího potřebné kroky, tak z hlediska subjektu, který zákon nadal určitou dohlížecí pravomocí.

Komentář je zpracován přehledně, je rozdělen do pěti částí dle systematiky zákona. K jednotlivým paragrafům je podáván souhrnný výklad, i dílčí komentáře ke každému odstavci, přičemž v případě potřeby autoři vhodně propojují výklad odkazem na komentáře k jiným ustanovením zákona, čímž zdůrazňují potřebu vnímání zákona nejen jako jednotlivých práv a povinností, ale jako jednoho souhrnného celku. Vzhledem k působení obou autorů na Ministerstvu financí pracují s řadou výkladových stanovisek tohoto ministerstva (vypracovaných zejména JUDr. Renatou Vilhelmovou, autorkou legislativního textu), jež byly vydávány v průběhu účinnosti zákona a jimiž se zaměstnanci zabývající se majetkem státu řídí. Poprvé však jednotliví úředníci dostávají do rukou ucelený komplex těchto stanovisek vzájemně na sebe navazujících a spolu provázaných.

Ocenit lze rovněž provázanost s prováděcím předpisem – vyhláškou č. 62/2001 Sb., o hospodaření organizačních složek státu a státních organizací s majetkem státu, ve znění pozdějších předpisů, kdy v případě potřeby autoři nejen přímo citují znění vyhlášky, ale podávají také stručný komentář k danému textu. Vyzdvihnout lze také odkazy a citace dalších relevantních právních předpisů (ať již řešící přímo oblast hospodaření se státním majetkem jako je zákon č. 77/1997 Sb., zákon č. 201/2002 Sb., o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, ve znění pozdějších předpisů; tak i speciální právní předpisy s dopadem na činnost státních organizací při nabývání majetku státu či hospodaření s ním), a to jak v textu výkladu, tak na konci každého komentovaného ustanovení. Přestože judikatura k tématu zákona o majetku státu je ve srovnání s jinými obecnějšími předpisy relativně chudá, komentář vhodně udává odkazy na relevantní rozhodnutí tuzemských soudů.

Autoři používají také řadu úvah *de lege ferenda*, což právník zkušený v oblasti hospodaření s majetkem státu ocení, nicméně začínajícího úředníka dané může zmást. V tomto ohledu by komentář mohl být doplněn o zamyšlení se nad aktuálně projednávanými návrhy novelizace zákona (právní stav publikace je datován ke dni 1. 6. 2019, kdy poslanecká sněmovna evidovala 3 sněmovní tisky novelizující zákon o majetku státu, z nichž sněmovní tisky 69, předložený dne 25. 1. 2018 a 406 předložený dne 19. 2. 2019 měly být autorům známy). Např. u komentáře k § 47, resp. § 3 a § 7 autoři zcela pomijí rozsudek Nejvyššího soudu 31 Cdo 2764/2016 ze dne 12. 4. 2017, na nějž reagoval návrh novely zákona skupiny poslanců evidovaný jako sněmovní tisk č. 406.

Z formálního hlediska komentář zahrnuje nejen obsah a věcný rejstřík, díky kterým je uživatelsky komfortní, ale také přehled použitých zkratk a ucelený seznam v knize citovaných právních předpisů, které čtenářům mohou přiblížit, jak jsou činnosti upravené zákonem o majetku státu provázané s výkonem veřejnosprávní působnosti státu i s jinými oblastmi soukromého či veřejného práva. V přílohách pak komentář seznamuje čtenáře se zásadními metodickými stanovisky Ministerstva financí týkající se převodů majetku státu a schvalovací působnosti Ministerstva financí a dále s přílohou usnesení vlády č. 744 ze dne 23. 10. 2017 k poskytování podkladů pro zajištění financování administrativních budov přebíraných Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových.

Vydání komentáře je jednoznačně pozitivním počinem a bude velkým přínosem pro zaměstnance organizačních složek státu a státních organizací zabývající se správou majetku státu a nakládání s ním. Přestože v současné době Parlament ČR projednává (má na programu) celkem 5 novel zákona o majetku státu, znění zákona tak pravděpodobně dosáhne určitých, možná i zásadnějších (viz např. sněmovní tisk č. 491) změn, nelze se prozatím obávat neaktuálnosti daného komentáře.

Mgr. Hana Jungmannová